

A természetvédelem Magyarországon

Székely Ágnes
múzeumpedagógus

A természetvédelem Magyarországon

Természettudományok/természetismeret
/biológia

/az ember és természeti környezete
/természetvédelem/ökológia

szakképzés: 9-12. évfolyam

A természetvédelem fogalma

- A természetvédelem **célja** a bioszféra állapotának, működőképességének, a biológiai sokféleségének (biodiverzitásnak), valamint ezzel összefüggésben az élőhelyeknek és a természeti tájnak a **megőrzése**, károsodásainak **megelőzése**, mérséklése vagy elhárítása.

Különbségek

- A természetvédelmi tevékenység elsősorban a természeti területekre és vadon élő fajokra fókuszál.

- A környezetvédelmi tevékenység középpontjában az emberi társadalom érdekei állnak. Más emberi tevékenységek káros hatásaira, tehát a mezőgazdaságra, iparra, közlekedésre, a településekre, fókuszál (légszennyezés, szennyvizek, talajszennyezés...).

Természetvédelmi tevékenységek

- A természetvédelem gyakorlati tevékenységei a következő három szinten jelennek meg:
- a biológiai sokféleség és az életfeltételek általános védelme, nem védett területeken,
- természetes és természetközeli élőhelyek, valamint a természeti táj védelme (védett területeken),
- különlegesen veszélyeztetett fajok és természeti objektumok egyedi védelme, (bárhol).

A nagy kócsag, a természetvédelem címermadara

Természetvédelmi területek

1. Egyedi jogszabállyal védett természeti területek:

- nemzeti park (pl. Bükk NP)
- tájvédelmi körzet (pl. Mátrai TVK)
- természetvédelmi terület (pl. Sárhegy)
- természeti emlék (pl. Siroki Várhegy kaptárkövei)

Nemzeti parkok

– Az országra jellemző, kevésbé módosított táj vagy tájrész; amely tájképi jellegzetességei és kedvező természeti tulajdonságai valamint természeti és kultúrtörténeti értékei és azok megóvása végett a tudomány, a közművelődés és a felüdülés szempontjaiból különleges jelentőségű.

1. Hortobágyi NP (1973) Debrecen

A logóban a daru (*Grus grus*) látható

2. Kiskunsági NP (1975) Kecskemét

A logóban az ősborókással (boróka *Juniperus communis*) borított homokbuckák, és a vörös vércse (*Falco tinnunculus*) látható

3. Bükki NP (1976) Eger

A logóban a bükk (*Fagus sylvatica*) levele és szártalan bábakalács (*Carlina acaulis*) látható

4. Aggteleki NP (1985) Jósvafő

A logóban a foltos szalamandra (*Salamandra atra*)
látható

5. Fertő-Hanság NP (1991) Sarród

**Fertő-Hanság
Nemzeti Park**

Az új logóban az osztrák- és a magyar zászló ismerhető fel

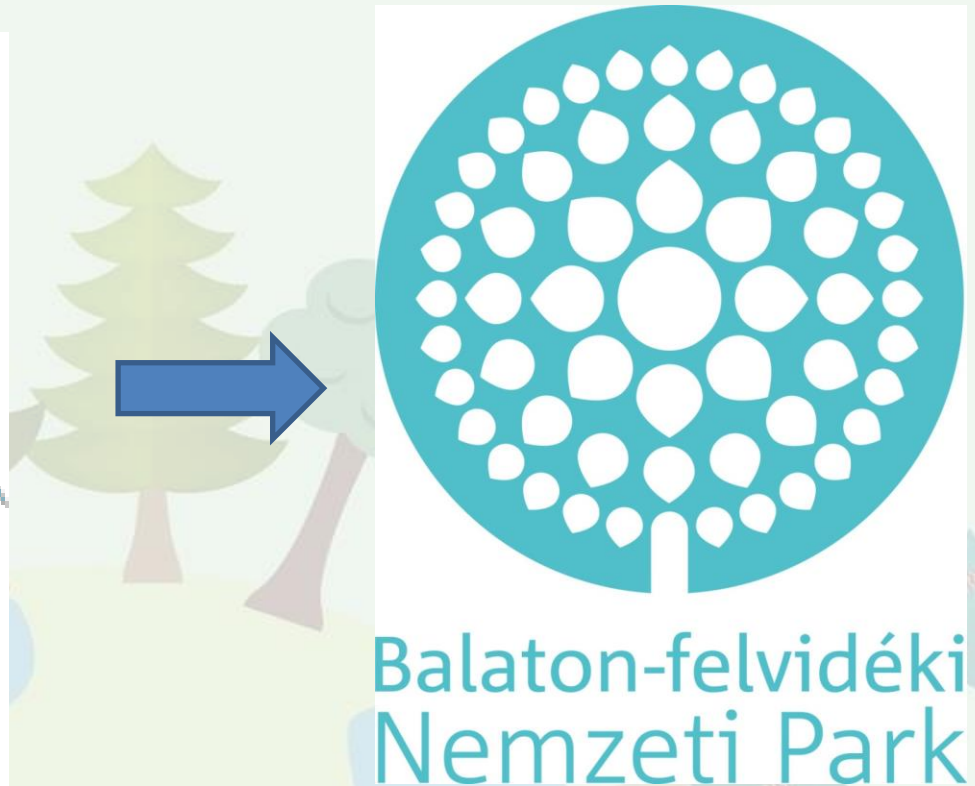
6. Duna-Dráva NP (1996)

Pécs

A logóban a Duna és Dráva látható

7. Balaton-felvidéki NP (1997) Csopak

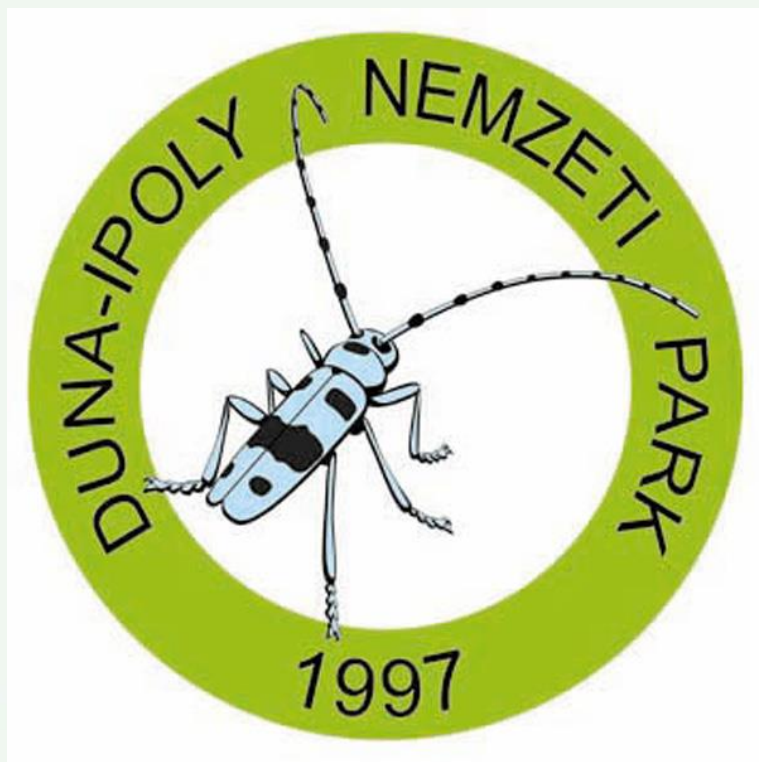
8. Kőrös-Maros NP (1997) Szarvas

A logóban a túzok (*Otis tarda*) látható

9. Duna-Ipoly NP (1997) Budapest

A logóban a havasi cincér (*Rosalia alpina*) látható

10. Őrségi NP (2000) Őriszentpéter

A logóban a siketfajd (*Tetrao urogallus*) és a henyé boroszlán (*Daphne cneorum*) látható

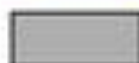
Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság

Büki Nemzeti Park Igazgatóság

Órségi Nemzeti Park Igazgatóság

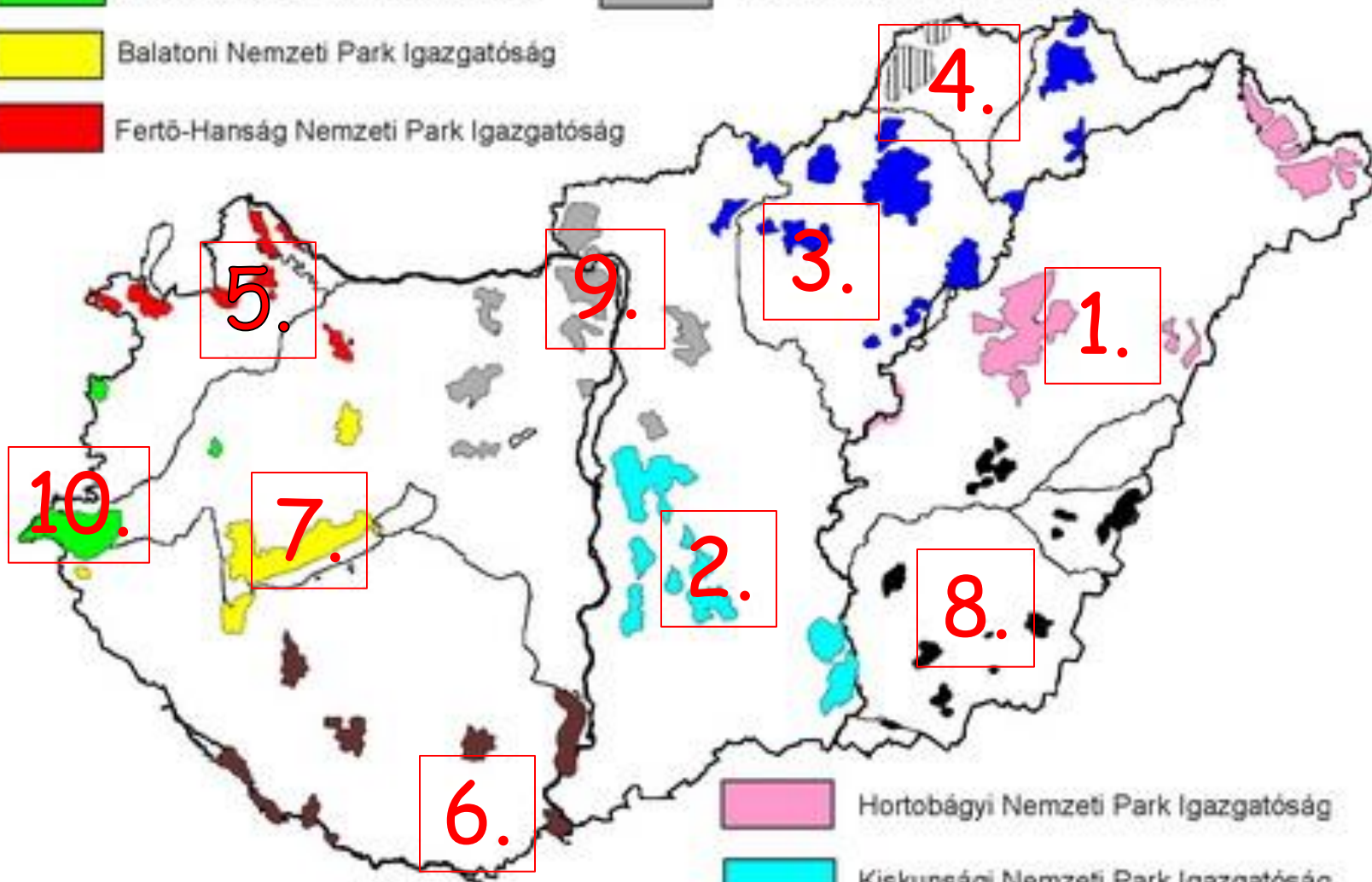
Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság

Tájvédelmi körzet (38)

- Az ország jellegzetes természeti, tájképi adottságokban gazdag nagyobb általában összefüggő területe, tájrészlete. Elsődleges rendeltetése a tájképi és természeti értékek megőrzése.
- Pl. Mátrai tájvédelmi körzet

Természetvédelmi terület (142)

- Az ország jellegzetes és különleges természeti értékekben gazdag, kisebb összefüggő területe. Elsődleges rendeltetése egy vagy több természeti érték illetve ezek összefüggő rendszerének védelme. (Csak hazai előírások vonatkoznak rá.)
- Pl. Gyöngyösi Sár-hegy

Természeti emlék

- Valamely különlegesen jelentős egyedi természeti érték, képződmény illetve annak védelmét szolgáló terület
- Pl. kunhalom vagy földvár

Siroki Várhegy kaptárkövei

Természetvédelmi őr

- Az állami természetvédelmi őr a nemzeti park igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatának tagja, intézkedésre jogosult, **egyenruhával** és megfelelő szolgálati eszközökkel felszerelt hatósági személy. Alapvető feladata a természeti értékek és területek, kiemelten a védett természeti értékek és a védett természeti területek **hatósági őrzése**. Sokrétű feladatkörük magában foglalja:
  - a természetvédelmi hatósági őrzést
  - a nemzeti park igazgatóság szabálysértési hatóság területi ügyintézési feladatait,
  - továbbá a nemzeti park igazgatóság védett természeti területek és értékek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos területi feladatainak ellátását is.

Természetvédelmi őr egyenruhája

jelvény

állomány jelző

Szolgálati igazolvány

Egyéb szervezetek a természetvédelem szolgálatában

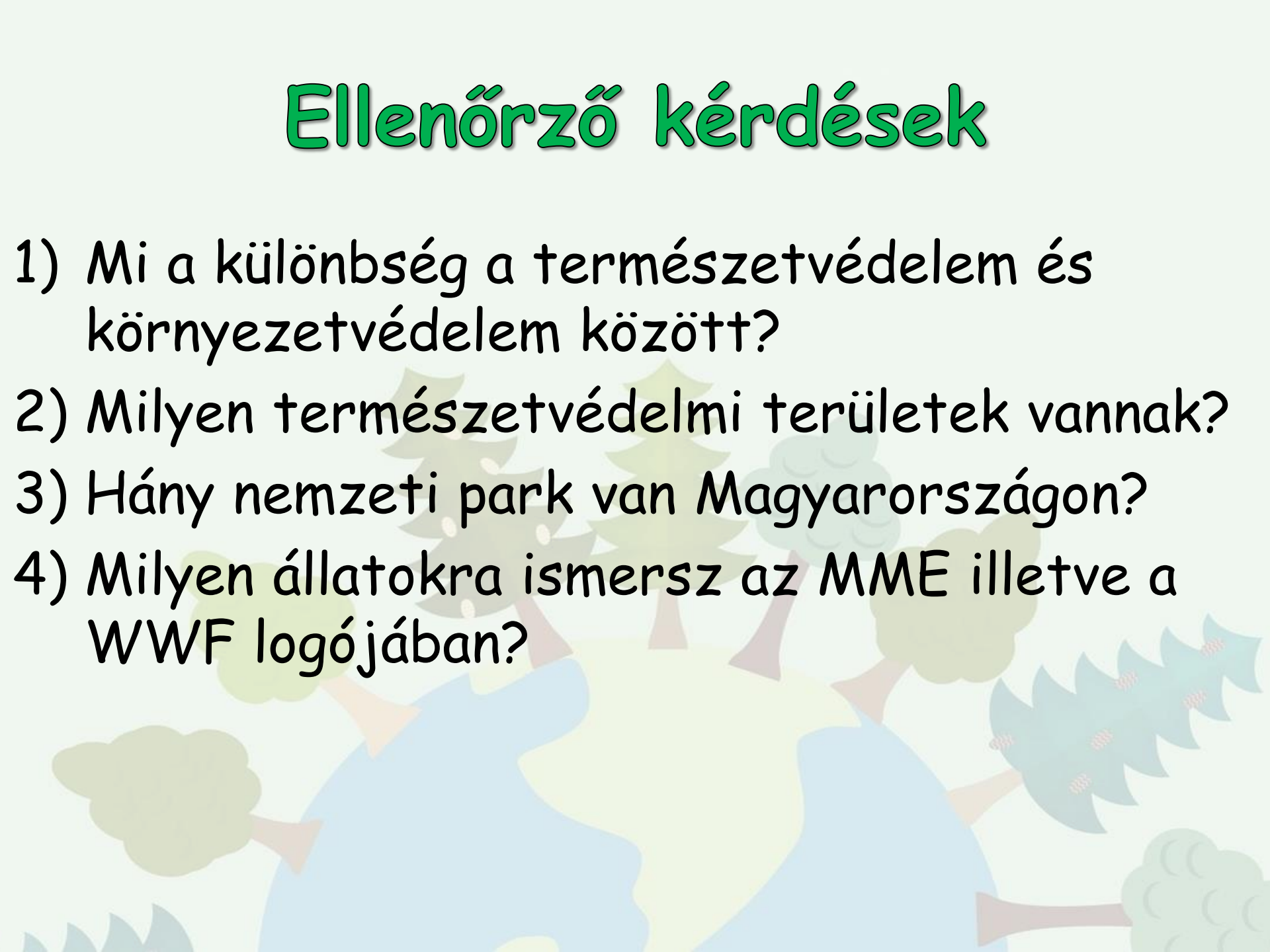

Magyar Madártani- és
Természetvédelmi
Egyesület (1974)

World Wide Fund for
Nature (1986)
Természetvédelmi
Világalap

Ellenőrző kérdések

- 1) Mi a különbség a természetvédelem és környezetvédelem között?
  - 2) Milyen természetvédelmi területek vannak?
  - 3) Hány nemzeti park van Magyarországon?
  - 4) Milyen állatokra ismersz az MME illetve a WWF logójában?
-

Köszönöm a figyelmet!

Megoldások:

1) kérdés

A természetvédelmi tevékenység elsősorban a természeti területekre és vadon élő fajokra fókuszál, míg a környezetvédelem az ember által okozott károkat igyekszik helyrehozni.

Megoldások:

- 2) kérdés:
- nemzeti park
- tájvédelmi körzet
- természetvédelmi terület
- természeti emlék

Megoldások:

3) kérdés: Magyarországon 10 nemzeti park található jelenleg

4) Kérdés

A Magyar Madártani- és Természetvédelmi Egyesület logójában tüzok van.

A World Wide Fund for Nature a pandát választotta jelképéül.